

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Cuvântarea

*Prea Sântiei Sale Domnului Episcop Ioan Mețianu,
rostită în ședința casei magnaților la 3 Octomvre 1894.*

**Escelența Ta Domnule Președinte!
Ilustră casă a magnaților !**

Dacă după mai mulți domni antevorbitori distinși mai iau și eu cuvântul în cauză și în contra proiectului de sub pertractare despre libertatea religioasă, fac acesta în conștiința grelei mele responsabilități, ca să arăt și durerile și îngrijirile bisericeii mele, ale clerului, ale poporului meu față de amintitul proiect de lege. Fac acesta nu numai în înțelesul bisericeii, ci și în al religiunii și moralei și așa și în interesul statului.

Pentru-că atunci, când prin amintitul proiect se sancționează înființarea și alcătuirea unor noue confesiuni, când se lasă în voia fie-cărui a fi creștin a'și părăsi strămoșesca religiune creștină, și ori a trece la alta necreștină, ori a rămâne fără religiune, — este prea evident, că nu numai se vătămă, dar' se și sgudue foarte simțul religios al cetățenilor creștini, deschidându-se calea la nereligiozitate și imoralitate, și astfel subminându-se nu numai basa bisericeii, ci și a statului.

Este ușor de înțeles, Ilustră casă, că prin acesta biserica ar fi greu lovită din partea statului, de și în contra intențiunilor lui, totuși sub egida auctorității lui. Este ușor de înțeles, că prin acesta s'ar provoca indiferentismul religioasă și o devalvare nefericită a auctorității bisericeii, care ar face biserica necapabilă de a lucra în contra necredinței, ce chiar în timpul present tare se lățește; ar face-o incapabilă de a corespunde sublimei sale misiuni și de a servi ordinii politico-sociale de ultimul și cel mai sigur razim.

Pre lângă acestea, pe când de o parte introducerea amintitelor reforme nu numai ar vătămă, dar ar și zguduî în mod îngrijitoriu simțul religios moral astăzi încă adânc înrădăcinat și în inimile credincioșilor bisericeii mele, pe care simț suntem datori cu

toții a-l cultiva în interesul societății și al statului: pe atunci de altă parte acele reforme nu numai nu sunt reclamate de vre-o necesitate generală a popórelor creștine din patrie, ci din contră, majoritatea acelor popóre în întrunirile lor ținute anume spre acest scop, s'a declarat rezolut în contra lor.

De câtă însămnătate și importanță este cultivarea simțului religios, vom înțelege și mai bine. Ilustră casă, dacă ne vom aminti, între multe altele, numai împrejurarea: că în această patrie nu sunt numai cetățeni binecuvântați de Dumneșeu cu bună stare, multămire și îndestulare, ci mai sunt, — și poate cea mai mare parte, — și cetățeni sêraci, lipsiți de mijlôce și necăjiți, cetățeni nemulțumiți cu sôrtea lor, — așa dicând ômeni greu cercați de sôrte, cari în durerile lor neavând unde să-și plece capul, unde să-și întorcă privirea după ajutoriu și mângâiere, mișcați de simțul religios, recurg cu tótă încrederea la ajutoriu și mângâierea bisericeii, la credința în Dumneșeu, carea singură îi pôte îmbărbăta și întări la suportarea cu resignațiune a tuturor cercărilor, înspirându-se de speranța creștină, că Dumneșeu cel atotbun și drept nu-i va părăsi în necazul lor, ci îi va recompensa ori aici pe pământ, ori dincolo de mormânt, cu o sôrte mai bună.

De asemenea vom înțelege ușor și contrariul, Ilustră casă, adecă: de ce mare daună ar fi pentru cetățeni, vătămarea și sguduirea simțului religios. Este ușor de înțeles, că prin acesta s'ar scôte credința și chiar Dumneșeu din sufletul acelor cetățeni nenorociți și greu cercați de sôrte, pre cari numai biserica îi mai pôte mângâia. Și așa unii ca aceia, pôte fără vina lor, s'ar împinge ori la desperare și tristele urmări ale ei, ori la cugetul ascuns de a învidiă sôrtea celor binecuvântați de Dumneșeu, de a lacomi la bunăstarea lor și de a cercă ameliorarea sôrtei lor prin felurite mijlôce nepermise, neescepționând nici socialismul, nici chiar anarchismul, pre cum se pôte vedé acesta și în alte state, în cari s'au introdus asemenea reforme. Un asemenea rezultat trist al vătăm-

mării și sguđuirei simțului religios s'ar pute produce și în sântenia jurământului. Până acum o mare parte a cetățenilor, pentru ca să nu-și vatem simțul religios, se feriau a jură chiar și pe drept; dacă însă se va sguđui simțul religios, se nașce întrebarea: óre acésta nu va avé influință dăunósă și pentru țeră dacă din nefericire ar străbate și în gradele inferióre din vitéza nóstră armată, care ține încă atât de mult la sântenia jurământului.

Nu suferé indoélă, că statul va aflá mijlóce și în contra astor-fel de rele, pre cari până acum în mare parte le delătură biserica prin santele ei învățaturi; acele mijlóce însă ce le va aplicá statul, vor fi tare forțate și fórte costisitóre, căci întré altele va trebui să duplice poliția sau gendarmeria, să duplice personalul de administrație și justiție și tot asemenea să sporéscă si temnițele, tóte acestea însă fără vre-o garanță de a se ajunge rezultatul așteptat.

Iată Ilustră casă, în puține cuvinte, cum și în ce măsură s'ar sguđui simțul religios prin introducerea atinselor reforme. Iată ce daună mare morală și materială s'ar provoca atât pentru biserică cât și pentru stat.

Iată cum s'ar provoca o luptă nefericită întré biserică și stat, a căror chiámare sublimă este a lucra din tóte puterile, în bună conțelegere totdeauna la binele și fericirea cetățenilor, dar mai ales în timpul de față, când se apropie tot mai mult și de noi nefericitele idei ale socialismului și anarchismului.

Din aceste și alte asemenea motive nici eu nu primesc proiectul de lege de sub pertractare.

Religiunea la popórele vechi orientale.

[Continuare și fine.]

3. Popórele a r i c e diu Bactria, Media și Persia se închinau la început: focului, apei, aerului, vânturilor, sórelui și lunii. Reformatorul religiunii acestor popóre este Zoroastru. Timpul, în carele a trăit Zoroastru, nu se scie cu positivitate. Religiunea lui Zoroastru este depusă în cartea numită „Zenda-vesta“ După Zoroastru esistă o ființă supremă necreată de nimenea. Acésta ființă supremă a creat din elementele primitive, cari au esistat într'ens'a alte două ființe, pre Ormuzd și Ahriman. Ormuzd este đeul luminii, principiul și isvorul binei. El a creat prin cuvânt lumea vėđută: ceriul, stelele, sórele, lumina, focul, apa și pre om. Ormuzd susține tóte ființele, și le dă puterea trebuincióasă pentru viéță. Ómenilor, cari se închină lui, Ormuzd le dă în germine capacitatea de avé gânduri bune și inimă curată. Calitățile lui Ormuzd sânt: îndurare și iubire față de tot ce esistă în lume. Ormuzd luptă neîntrerupt încontra rėului până atunci, până când

il va birui totalminte. Ahriman este creat după Ormuzd. La început, la creațiune și Ahriman a fost bun. Din pismă cătră Ormuzd s'a făcut însă rėu, și isvorul tuturor relelor. Devenind Ahriman rėu, lumina cu carea a fost investit la început, s'a prefăcut în întunerec, și din împărăția luminii a căđut în abisul întunerecului. Puterea lui Ahriman în lume este mare, dar nici pre departe nu se póte aseména cu puterea lui Ormuzd. Ahriman prin rėutatea sa invennéză întrégă natura, plantele și animalele, ér ómenilor la causéză bóle și alte calamități. Atât Ormuzd cât și Ahriman își au spirite subordonate lor. Aceste spirite luptă nentrerupt unele cu altele. Și din lupta nentreruptă a acestor spirite unele cu altele vin tóte relele din lume.

Mórt e a încă este opul lui Ahriman, și s'a ivit în lume în urma păcatului omului celui dântái. Dacă însă omul, cât timp a fost în viéță, a sėvėrsit fapte bune, și a luptat cu succes încontra relelor, — atunci n'are sė-se tēmă de mórte. Îndată la mórtea fie-cărui om vin spiritele rele ale lui Ahriman, ca sė-i iea sufletul. Dacă inse omul, cât timp a fost în viéță, a fost drept și bun, atunci spiritele bune ale lui Ormuzd il apėră de spiritele rele. Numai ómenii rėi cad victimă spiritelor rele ale lui Ahriman. După învățătura lui Zoroastru sufletele celor rėposași rėmân trei đile în jurul corpului. Apoi plécă în cealaltă lume, în carea trebuie să trecă preste un pod mare numit C i n e v a d. Când ajung sufletele celor rėposași la acest pod, judecătorul cel mare Ormuzd le întėmpină, și le esaminéză viéța și faptele sėvėrsite în acésta lume, și își primesc rėsplata; fericirea, sau osėnda.

Viéța morală a omului după învățătura lui Zoroastru este o lupta încontra relelor, și promovarea împărăției binelui (Ormuzd). Faptele, prin cari omul promovéază împărăția lui Ormuzd sânt; lucrarea pământului; omorirea animalelor stricăcióse, îngrijirea de viéța familiară, și cu deosebire buna crescere a pruncilor. Fapte rele, prin cari omul se desparte de Ormuzd, și întră în legatură cu Ahriman sânt: omorirea animalelor sėlbatice, minciuna, înșelăciunea, omorul și alte viții.

4. Babilonenii se închină sórelui și lunii și puterilor productive ale pământului. Đeii principali ai Babilonenilor sânt: Bel și Mylitta. Bel este đeul ceriului, al luminii și al focului, Mylitta este puterea productivă, carea dă viéță ființelor de pre pământ. După credința Babilonilor viéța, ce se manifestéază pre pământ este o copiă a vieții și

mersului corpurilor ceresci. Tot cam un asemenea cult aflăm și la poporile din Asia mică, Siria, Fenicia și la Cartagenieni.

5. La Egipteni deii principali erau Osiris, ceriul și Isis, pământul. Dela aceștia, cred Egiptenii, vin toate bunătățile. Față de acești Deși buni Egiptenii cred că există și un Deu rău, numit Tiphon, carele în luptă cu Osiris îl învinge pe acesta. După învingere Osiris îngrigesce de sufletele celor reșoși, pre cari după mörte le judecă și le dă resplata după faptele sevrișite în viețã.

Pe lângã acești Deși, Egiptenii se mai închinã încã și la alți mulți Deși, și la animale. Egiptenii cred, că sufletele după mörte emigrãzã timp de 3000 de ani și se susțin în diferite animale.

Mintea și norocul.

— Sciere populara. —

Mare lucru mai este și insuratul acesta, batã-l sã-l batã. Bine a diș, cine a diș, cã dacã ai noroc sã te inșori pe plac, si sã nimeresci bine, și-ai cãștigat mare comörã; ér de nu, se scii, cã și-ai adus pre dracul cu lãutari și cu ospët, la casã.

Flãcãii cu minte o sciu acãsta förte bine. Deci când le vine vremea, și pornesc la peșit, își-deschid ochii, și se uitã cu cine-și-lãgã capul. Și bine fac cei cari fac așa, pentru cã insuratul nu este lucru de glumã, ci este o legãturã pentru totã viețã, un pas, de carele este legatã fericirea, sãu nefericirea omului în acãstã viețã, impreunã cu atãtea griji și necazuri.

Pecatul lumii însã este, cã pre pamënt cresc burueni multe și mërunte; dar pare cã minte este mai pușinã; și apoi de, este și minte pre unde este; dar la flãcãii de insurat n'õ preã gãsesci în tot locul.

Ómenii tineri, când pornesc, sã-se însóre, se uitã la multe de tôte. Unii cautã bani mulți, gândind, cã în chipul acesta vor trãi fãrã grije în lume, alții sã uitã după frumșetã, érãși alții cautã némuri mari, pre unii i-orbesc apoi albelele si rumenelele și hainele frumșe și altele.

Pușini sunt flãcãii, cari se uitã la crescere frumósã, și cautã sã-se însóre cu o soșie muncitóre și de omenie. Dar cei cari fac așa, apoi sã și cunosc, pentru cã, se vedeți, banii și frumșetã se trec, ér némurile te pãrãlesc, când și-este lumea mai dragã; în timp ce o soșie muncitóre, și de omenie este diamant în casa omului pe totã viețã. Ferice de omul, carele se însörã bine!

* * *

Intr'un colț de țãrã este un sat mare, satul Trandafir, sat vestit de flãcãii voinici și de fete mãndre. În satul acesta trãiau nu de mult doue vãduve.

Amãndoue aveau cãte un fecior, care de care mai voinic și mai de omenie; ér mamele lor se simțiau cele mai fericite fiñțe de pre pãmënt, și se uitau la feciorii lor ca la doi cereși coști.

Unde se duceau, tôte mamele cu fete le dișeau bunã diua de departe, le intrebau de sãnãtate, și nu sciau, cum se umble mai frumos pre lãngã ele; ér bietele fete nu sciau cum sã-se mai lingușescã pre lãngã dẽnesele, se le sãrute mãna, se le intrebã de sãnãtate, se le aducã cãte un ciubër de apã, și se le taie lemne de foc și altele.

* * *

Pe unul dintre flãcãii il-chiama Michailã, ér pre celalalt Gavrilã, amãndoi erau tineri și voinici, ca doi brași, de și-se duceau ochii pe ei, când i-vedeau. Amãndoi umblaserã la școlã, și invãțaserã carte bunã; și și acum ca mari mergeau în totã Dumineca și sãrbãtorea la invãțãtoriu și la pãrintele, se mai audã cãte ceva nou, se cetescã cãte o novealã, și sã invãțe delã dẽnșii bunã rãnduolã și bunã chivernisolã.

* * *

Ei trãiau bine unul cu altul, erau, cum se dișe, frași de cruce. Apoi aveau și stare bunã, aveau car și boi și cãte pușin pãmënt, și cu lucrul lor își-cãștigau de tôte, pentru cã se vedeți, amãndoi erau cu frica lui Ddeu, mãncitori și cu bunã rãnduolã.

Ei nu erau ca alți feciori dedași la bẽturã și cu nãravuri rele, șciți se umble prin birturi, și se jóce cãrți, sãu sã-se imbete, si sã-se batã. Dõmne feresce, la ei nu era vorbã de astfelu de lucruri.

Ei nu se inșoșiau cu ómeni rãi; ci totdeuna cãutau sã-e inșoșiescã cu ómeni cinstiți, și de omenie, ca sã fie și ei asemenea, și sã aibã nume bun și fașã cinstitã în lume.

Ca flãcãii le mergea la amãndoi tare bine. Dar scii, omul nu pôte fi tot flãcãu; ci trebuie sã caute, sã și facã cãpãtãiu, și sã și aibã casa și masa sa, adeca sã-se însóre.

Astfel nici ei nu voiau sã-i ajungã tãmna vi-eșii flãcãii, ci-și-puserã în cap sã-se însóre. Deci se înțeleserã, sã-se sfãtuiescã amãndoi cu mamele lor, cum fac toși ómenii cinstiți la astfelu de intãmplãri. Nu voiau însã, ca ei se deschidã vorba, așteptau, ca mamele lor se le dișã de insurat, și ca mai pãșite și mai cu minte, sã le spunã, cum s'ar potẽ insurã mai bine.

* * *

Ce vor fi vorbit între sine într'o Sãmbëtã sãra venind delã bisericã cele doue mama, lelea Zamfira și nana Bãlașa, nu sciu; dar destul cã după doue trei dișle amãndoi flãcãii se trezirã, cã mamele lor le vorbesc de insurat.

Era chiar între Sãntã-Mãrii, când într'o sãrã lelea Zamfira după cinã, ședẽnd de vorbã cu Michailã incepũ a-i vorbi de multe de tôte, pãnã când ajunsã între altele se-i dișã: „apoi de, drãguțul ma-

mii, eu cum vești, d'aci nainte sum bețrână și neputincioasă, și nu te voi mai poté grigi ca până acum, și apoi scii, și-a venit și ție vremea, se-ți faci căpătâiu, și se-ți cauți o fétă, pre carea se o ieai de soție. Uite, și-a rămas dela tatal teu, Ddēju se-l ierte, căsuță bună, ai puțin pământ și doi bouleni, și mai câte ceva prin casă și prin curte, și dacă vei fi cu minte și cu năravuri bune, ca până aci, apoi poți s'o duci cât de bine. Am și eu câte ceva p'aci, tote ție și-le voi lăsa, că nu-o se-le duc cu mine. Mie d'aci nainte nu-mi trebuesc atâtea. Voi fi și eu în vr'un colț aici în casă ca o bețrână. Numai se fiți norociți, și se trăiți bine.

Michailă roși în față, când îi-aminti mamă sa de insurat; dar după aceea încep și el a vorbi și a țice: „Apoi bine, mamă, dacă gândesci, că este bine așa, apoi așa se facem. Numai vești Dta, de ar dá Ddēju, se aflăm o fétă bună și cu minte, cu carea se poți trăi și Dta în pace, și se ai odichnă, pentrucă n'ăși voi, se fii necăjită la bețrânețe. Scii, mamă, am tot audit dela părintele Terentie, și vedem și noi că este așa. Astăzi lumea s'a mai stricat, nu mai este ca mai de mult. Fetele de acum cele mai multe nu mai sunt ca cele de odinioară. cu frica lui Ddēju muncitoare și de ómenie. Astăzi le vești, că umblă după albele și rumenele, după haine scumpe, și nu sciu cum se chivernisescă casa; și apoi tare mă tem, că nu-i fi mulțemită, și decât se te ved nemulțemită, mai bine intru în mormânt de vin.“

Lelea Zamfira era adenc mișcată la vorbele lui Michailă, vedând cât de tare o iubesc fiul seu. Dar după ce se reculese, i-țise: „Ți mulțemes, dragul mamei, că ved că ai inimă atât de bună cătră mine. Tu însă se nu te uiți după mine, ci se-ți cauți norocirea, și dacă vei ascultă și acum de ceea ce ți-voi spune eu, bun este Ddēju, și va ajută și de astă dată, și bine va fi. Să țini minte însă dela mine, ce-mi spunea odată socrul meu, fie iertat, că omul când vrea să-se însore, se fie cu mare băgare de sémă, să nu se uite la avere, ci să-și caute o soție muncitoare și de ómenie; pentrucă banii se trec iute, dar lucrul și ómenia țin, cât trăiesce omul; ba încă și după mórte lasă după om renume bun.“

Cine le are aceste doue, are de tóte. Și apoi se-ți mai spun una dragul mamei, se te rogi lui Ddēju, se-ți ajute, când vei porni în calea acésta, pentrucă căsătoriele se incheia între ómeni colo sus în ceriuri. Fă astfel și se n-ai nici o téma.“

Când vorbea lelea Zamfira, Michailă era fórte îngrijit, dér după ce sfârși, i-responduse; „bine mamă vom mai vedé, și vom mai vorbi despre acésta și alta dată, bun este Ddēju.“

* * *

Tot în aceeași séră îi-vorbi și nana Balașa lui Gavrilă despre insurat. Dênsa avea însă gânduri mari, socotea, că fiul seu să se însore, și se iea o fată bogată, carea se-i aducă zestre multă, și fiul seu să

trăiescă fără gânduri și fără necazuri în lume, ér ea să fie după fiul ei cea dântăi femeie în sat.

De aceea îi-țise lui Gavrilă: „se scii draguțul mamei, că mult necaz am avut eu, până când te am crescut. Astfel ași dori, ca acum la bețrânețe se trăiesc mai ușor și mai fără grige. Tu ești fecior cu stare bună și cu nume bun, și ar fi păcat să te 'nsori, și se ieai o fétă sêracă.“

„Bine, mamă, response Gavrilă, numai eu am tot audit, că la insurat să nu se uite omul numai la bani, ci se caute și la alte însușiri frumoșe, dar dacă crești Dta, ca așa ar fi bine, apoi așa se facem, numai se aflăm o fétă cu avere, pontrucă vești Dta, astăzi sunt cam rare fetele cu bani.“

„Sunt rare fetele cu bani pentru cine sunt, dar pentru tine de bună sémă se va afla, response bețrâna. Eu sciu mai bine ca tine, ce feliu de voinic ești tu. Lasă numai pre mine, te insor eu, pontrucă sciu, că unde voi merge cu tine, nu voi afla ușa incuiată, nici nu voi greși ușa, cum se întemplă altor mame. Sciu eu pre cine am crescut. Bune sunt și însușirile frumoșe, de care-mi spuni tu, dar ca banii și ca avere nu este nimic în lumea asta. Omul fără bani n'are nicăiri nici o trecere, unde se duce, rămâne nebăgat în sémă; și apoi eu nu te-am crescut pre tine, ca se te faci astfel de om. „Apoi de, mamă, fie după voința și dorul Dtale, numai se dea Ddēju, se fie bine,“ response Gavrilă, aretându-se invoit cu planurile mamei sale.

Scii, banul, povestea vorbii, este ochiul dracului, și așa bietul Găvrilă se lăsase ademenit de vorbele mamei sale, și acm credea și el, că este bine așa. Și se vedeți, planul nanei Balașa n'ar fi fost reu, pentrucă banul în adevăr este bun la casa omului, și deu bine a țis dênsa, că omul fără bani n'are nici o trecere și nici o prindere. Uitase inse biéta femeie, că lucrul și mintea încă sunt bani, și pot face bani cât de mulți în lume, ba aceste doue sunt mai scumpe și mai de prețuit, decât tóte comorile lumii, pentrucă ele fac banii; pre când banii fără de minte sunt numai cuțit ascuțit în mâna pruncului, sunt numai venin pontru omul, carele nu scie, cum se-i folosescă. Astfel bine este, se capete omul și bani cu soția, când se însoră, dar se nu fie banul lucrul de capetenie, pentrucă atunci este réu.

* * *

A doua ți, când se întelniră cei doi voinici, povesti fiecare, ceea ce-i spusese mamă-sa. Dar nu se potură înțelege. Vedură adecă, că amândoi au alt plan. Deci se despărțiră unul de altul, țicând: vom vedé, carele vom nimeri mai bine.

Cum se lăți vestea în sat, că Michailă și Găvrilă și-au pus gândul să-se însore, odată începură a năpădi la mamele lor pețitoare din tóte părțile. Care de care scia spune mai multe laude despre fetele, pentru cari veniseră a peți, țicând că au bani, au pământ, haine scumpe și frumoșe, și au de tóte.

Lelea Zamfira nu voia să le asculte, și le dicea la toate, „feciorulu meu scie, cum să-se însore. El nu caută bani, ci-și caută soție. Apoi de bună sémă și-va află.“ Cu acest răspuns se duceau toate dela dēnsa, până când mai pre urma le mai inchise și ușa, ca se aibă pace de ele. Cu atât mai bucurose le primia înse nana Bălașa. Ea le ascultă pre toate până-n capăt, și nu întreba de ele, decât câți bani are fēta cutare și fēta cutare. Apoi le dicea: feciorul meu este om scump, mult m'am necăjit, până l'am crescut, de aceea nu se însoră, până nu va căpătă fata cea mai bogată din sat.“ Dēnsa socotea, că Gavrilă se iea pre fēta birēului, că este singură la părinți, și birēul om cu stare mare. Apoi de, pre lângă bani mai este una érași bună, socotea în sine nana Balașa. Este mare lucru, se-mi dică mie bireul satului „cuscră“, se me cinstescă notariul, bătrânii satului, preotul și dascălul după némurile fiului meu. Și-apoi, veđi Dómne, mi-ar sta și bine, că și eu sum din ném bun de ómeni. Moșul meu încă a fost în tinerețe jurat la sat, și așa i-póte fi și birēului cinste cu mine.

* * *

În casa birēului erau două fete de măritat, una era fēta lui cu numele Galomfira ér cealaltă era Smarandița, o nepótă a birēului fētă sēracă, rămasă de mică de părinți, și crescută în casa unchiului seu, a bireului. Galomfira era fētă cam bătrână. Nu se pré inbulđise nimenea se o iea de soție pentru că deși avea bani, dar nu-i plé plăcea lucrul, și apoi sciți nici ea nu mergea după fiecine.

De aceea când auđi bireul, că Găvrilă vrea să-se însore, i-trecu indată prin gând, că ar fi bun de Galomfira, cu atât mai vērtos, că înțelesese cam pre departe, că și Galomfirii i-place de dēnsul. Deci într'o Duminecă chiámă la sine pre Gavrilă cu mama sa la prând, și stând la divan, după mēsă cu nana Bălașa i-đise, că el dă fetei sale zestre bună, și că i-ar părea bine, dacă ar afla un fecior bun, după carele se o mărite. Nana Balașa se cam făcea la început, că nu pricepe ude bat vorbele birēului, dar mai târđiu i-đise, că și dēnsa are fecior de insurat, și că și ea ar dori să-se inrudescă cu dēnsul. Deci otăriră, ca se vedă, dacă le place și la tineri unul de altul, și dacă se vor poté invoi și ei din ale zestrii, apoi Dđeu să ajute.

Mercuria următorie fusese tocmai sânta Parascheva, când în satul Trandafir în tot anul se face joc mare și frumos, și es la joc toți flăcaii și toate fetele din sat, și chiar și de prin prejur.

Între flăcăi erau și cei doi voinici Michăilă și Găvrilă, veniseră și ei, să-și petrecă, și apoi sciți, să-se uite să mai vedă unele și altele, ca toți flăcăii de insurat.

Cele două fete, Galomfira și Smărăndița încă erau la joc. Între ele era însă mare deosebire. Galomfira era albită și rumenită, de socoteai, că este o figură de cēră, avea rochiă de mētase și la gât sal-

be de galbeni, ér la cap împenată cu tot felii de flori, și cu o ținută îngâmfată, de gândea că este o altă comedie.

Cu atât mat plăcută și mai drăgălașă era însă Smarandița, o fētă tineră ca de vro 17 ani, bine crescută și bine făcută, cu doi ochi ca murele, o față rumenă ca bujorul, și o ținută așa de frumoasă, încât, cum se dice, fură inimi de voinic.

Se începu jocul, toți flăcăii își-luară câte o fată la joc, și începură a dansă. Asupra duor părechi erau ațințite înse cu deosebire privirile tuturor, asupra lui Gavrilă, carele juca cu Galomfira și asupra lui Michăilă, carele jucă cu Smarandița.

Béta Smarandița-și ducea capul cam plecat. Pare ca i-era frică, se-și arunce privirea la Michăilă, și socotea în sine, fericirea mea este scurtă, ține numai cât vom jucă amēndoi, pentru că sciu, că eu nu pot fi soția lui. Eu n'am nimic, decât ceste două mâni, cu cari m'am chrănit din copilărie, nebăgată în sémă de nimenea. Dóră așa este făcut sēracul, se fie tot necajit în acēstă lume rea.

Sirmana fetișoră fusese la unchiul seu cea mai necajită din lume. Toți o portau reu, dar cu deosebire Galomfira, verișora sa, carea nu o putea suferi, și carea o tot bajocurea, și o pira la tatăseu cu câte minciuni toate.

După ce se sfērși jocul, Michăilă zimbi odată frumos cătră Smărăndița, și apoi lăsându-o, se apropiă de muma sa, carea era mai la o parte. Apropiându-se dēnsa i-đise: „Acum ce socotesci mamă, mi-am ales soție, ai vedut cu cine am jucă. Aștept numai invoierea și binecuvēntarea Dtale. Eu cunosc de mult pre Smarandița, șciu, că este muncitoare și de omenie. Ea este un suflet, cu care voi ave raiul pre pământ. De altcum eu nu voiesc a face nici un pas fără invoierea Dtale.“

Lelea Zamfira nu voi a-i răspunde, ci i-đise: „lasă drăguțulu mamei. că vom vorbi de sēră, și zimbind adaose: dute acum și-ți petrece.“ Bietul Michăilă înțelegese acum, că muma-sa se va invoi cu planul seu, deci intră de nou între flăcăi în horă. Bietul voinic era neliniscit, și schimba intruna la fețe, intocma ca și Smărăndița. Ei se iubeau unul pre altul, deși biéta fată nici odată n'ar fi socotit, că Michăilă o va cere de soție. Vedēnd însă că dēnsul de atâtea ori se uita la ea, nu scia, ce se însemneze, și devenise cu totul neliniscită. De aceea i-veni bine, când unchiulu seu i-đise, că acum a jucă destul, și se caute, se mērgă acasă, se pregătescă de mănecare pre sēră.

„O Dómne, socotea în sine pre drum, cât așa fi de fericită! dar nu se poté una ca acēsta, Michăilă nu me va lua, chiar dacă ar voi el, pótecă nu s'ar invoi muma sa. Mai bine n'ăși fi mers astăđi la joc, decât se vin acasă atât de neliniscită.

„Ah amară este viața, își-đicea de multe ori béta fetișoră, când omul tiner este părăsit de ai șei și lăsat întră străini. Ce voi face însă, voi răbdă,

și bun este Dd̃eu, nu m̃e va l̃as̃a nici pre mine. Am doũe m̃ani, voi u munci, și m'oi trudi și eu în lume.“

Dup̃a joc veni bireul și cu Galomfira și cu nana B̃alașa la d̃ensul acas̃a. S̃e făcu ciña mare, și acum se invoir̃a p̃arint̃ii în privința zestrii, și se hot̃ari, ca în Dumineca viitor̃e Gavril̃a s̃e-se incredințeze cu Galomfira, și cât mai cur̃end s̃e țiña ospet̃ul.

Bietul Michail̃a încă merse cu mama sa cătr̃a eas̃a. Ajung̃end acas̃a mama sa voind a-lu sc̃ote din neliniscea, de carea-l vedea cuprins i-dise : „dorința mea încă este, că tu se ieai pre Smarandita, eu o cunosc, și știu inima ei cea bună, bine ai ales. De aceea Dd̃eu se-ți ajute, se fiți sănătoși, și s̃e ṽe dea Dd̃eu mintea cea bună.“

* * *

A doua d̃i lelea Zamfira merse la bireul, și ceru pre Smarandita de soție fiului seu. Bireul la început s̃e p̃area, că nu voiesce, pentru că se temea, că m̃arit̃andu-se după Michail̃a, acesta va cere partea r̃emas̃a ei dela p̃arint̃i, pre carea d̃ensul o făcuse mere, pere, adeca o luase el, sub cuṽent că este a lui. Mai târziu însă i-dise : „Apoi se veți Zamfiro, eu m'as̃i invoi, dar uite Smarandita, n'are haine de mir̃es̃a, n'are cine s̃e-i fac̃a ospet̃ul, pentru că ceea ce vorbesce lumea, că d̃ensei i-ar fi r̃emas dela p̃arint̃i avere, nu este adeṽerat. Ea nu are nimic. Și apoi Michail̃a se nu socot̃esc̃a cumva, că va pot̃e sc̃ote d̃ora ceva dela mine cu judecata, et̃a ve spun de acum ceea ce i-ar fi remas ei dela p̃arint̃i, am luat eu tot, pentru că tatal seu mi-a fost mie datoriu, și apoi eu am crescut pe Smarandita până acum. Deci dacă Michail̃a voiesce, se o ia far̃a nici o avere, Dd̃eu se ajute.“

„Noi n'am venit se cerem avere, respunse lelea Zamfira, Michail̃a are dela Dd̃eu de t̃ote. Lui i-trebuie numai o soție bună. Dar ca se scii, că nu vei aṽe nici o neplăcere, et̃a ți-spun că Michail̃a-ți-dă carte la m̃añă, că nu cere nici odat̃a nimic dela Dta. El nu doresce alta, decât se aib̃a pre Smarandita de soție.“

Astfel se invoir̃a, ca Michail̃a se-i dea carte la m̃añă, că nu cere nimic dela bireul, și ot̃arir̃a, ca în Dumineca viitor̃e s̃e-se țiña logodna, ceea ce se și int̃empl̃ă, ér după trei s̃ept̃em̃ani se cununar̃ă. Cununia se țiñu în aceeași Duminec̃ă, în carea se cunună și Gavril̃a cu Galomfira.

Gavril̃a făcu ospet̃ mare, la carele chiâmă mai tot satul, ér Michail̃a ca om cu minte nu ținu ospet̃, ca se fac̃a cheltueli zădarnice ; ci chiâmă numai rudeniile sale cele mai de apr̃ope.

Lunile d̃ânt̃ei amendoi insur̃ăței dimpreuna cu mamele lor se simțiau bine, erau deplin mulțemiți.

Cam după o jumetate de an însă nana Balașa începu a fi nemulțamită. Asta d̃i nu-i plăcea una, m̃ane nu-i plăcea alta, până când ajunse a-și mușc̃a m̃anile de ceea ce a socotit și făcut, când a insurat pre Gavril̃a. Nora sa Galomfira nici nu o băg̃ă în s̃em̃ă,

și o portă mai r̃eu, ca pre o servitor̃e. Galomfira er̃a o femeie leneș̃a foc. Nu lucr̃a nimic, și nu voiă se șcie de nimic. Dacă nu făcea sócra sa de mâncare, apoi putea s'ăștepte Gavril̃a cât de mult, că nu căpet̃a nimic. Dacă i-dicea câte ceva Galomfirei, apoi se fer̃esca Dd̃eu, ce gur̃ă și ce larmă făcea. „Ce ? d̃icea ea, eu am adus bani mulți, eu n'am venit aici servitor̃e ; eu am venit aici, s̃e șed, și se poruncesc. Lucre b̃etr̃ana asta, că de aceea o ținem aici în cas̃a, sócra, p̃om̃ă acr̃ă.“

Apoi de, este adeṽerat, că Galomfira aduseser̃o doi bani în casa bărbatului, dar ea i-aduseser̃, ea îi-cheltuiă. Ea nu avea nici odat̃a bani de ajuns, pentru că după ce nu lucr̃a nimic, apoi i-plăcea traiul bun, albelele și rumenelele și hainele scumpe. Apoi i-mai plăcea se-nchine cât de des cu păharul, de pot̃i d̃ice, că era mai tot cu capul mare. Astfel ave-rea adus̃ă se m̃anc̃ă iute, și Gavril̃a r̃emase far̃a bani, și cu o muere urit̃ă, leneș̃ă și pr̃ad̃ator̃e. Bietul om ar fi ajuns for̃te r̃eu, dar s̃e int̃empl̃ă, că într'o d̃i la vr̃o 5 ani, după ce se căsatorise, merg̃end la o petrecere, soția sa se răci, și la vr̃o trei s̃ept̃am̃ani muri.

Astfelu Gavril̃a r̃emase ṽeduv, dar s̃erac și plin de datorii, ca vai de capul lui.

Cu at̃at mai bine i-mergea inse lui Michail̃a. Smarandita îl-iubea, și nu scia, cum se-i trec̃ă pre dinainte, ér lelea Zamfira er̃a cea mai fericit̃ă sócra din lume. În cas̃a aveau de t̃ote, pentru că tinerii erau muncitori și cu bună r̃enduel̃ă și orice începeau t̃ote le reeșia bine.

* * *

Int̃elnindu-se într'o d̃i după m̃orțea Galomfirei cei doi voinici de odiniora Gavril̃a, începu a se pl̃ange cătr̃a Michail̃a de necazurile, cari l'au ajuns, d̃ic̃end că el este perdut. Michail̃a însă lu-m̃ang̃aĩa, d̃ic̃endu-i că el este încă tiner și nu este om stricat, și așa t̃ote se pot indrept̃ă. Se caute însă numai, se-și reguleze lucrurile, și apoi s̃e-se 'nsore cu o femeie bună și de omenie. Gavril̃a lũa imprumut dela Michail̃a câteva sute de fiorini, și-despl̃ati p̃am̃entul de d̃etorii, și apoi se căsatori cu o f̃et̃ă a unui om de r̃end, dar lucr̃ator̃e și cu bună chivernis̃el̃ă. Și acum și el tr̃aesce bine și este mulțemit cu t̃ote. La toți fl̃acăii, cu cari se int̃elnesce, le spune însă, că la insurat se nu se uite numai la bani ; ci se-și caute soție de s̃ema lor, lucr̃ator̃e și de omenie, și s̃e-se uite, se-și „afle sacul petecul.“

D I V E R S E .

* *Tedeum.* Joi în 4 Octomvre n. c., din incidentul d̃ilei onomastice a Majestății Sale prea gloriosului nostru Imperat și Rege apostolic Francisc Iosif I. s'a oficiat în biserică ñostr̃ă catedrala prin preoțimea din localitate cu solemnitata îndatinat̃ă un Tedeum, redi-

cându-se rugăciuni ferbinți pentru îndelunga viață și sănătate a Majestății Sale și a întregii anguste case domnitore.

* *In camera magnaților* cu începere din 3 Octomvre a. c. s'a pertractat proiectul de lege despre exercițiul liber al religiei. Acest proiect la votarea primă a fost primit în general cu o majoritate de un vot. În decursul desbaterii speciale însă nu s'au primit acea dispozițiune a proiectului, ca cineva să poată fi și fără confesiune; și astfel la a treia cetire proiectul a fost respins. Astfel de astă dată a învins acea direcțiune, carea ține cu rigore la importanța, pre carea trebuie să o aibă religiea în dezvoltarea poporilor.

* *Corpul omenesc.* Începând din timpurile cele mai vechi și până astăzi, învățații s'au nuzuit a studia trupul omenesc în toate împrejurările vieții. În cele următoare vom împărtași câteva amănunte din cunoștințele dobândite.

Ca să poată trăi, omul are zilnic trebuință de vre-o 10.000 litre de aer. Atâta străbate în plămâni când cu răsufarea. Cătățimea sângelui atiră dela greutatea trupului și este cam de 5 chilog. Această căătățime străbate toate țesăturile trupului în curs de abia 23—25 secunde.

Îndată după naștere, băiatul cântărește de obicei 2³/₄ chilog. ear' copila cu 1¹/₄ chilog. mai puțin. Bărbatul sporește în greutate până cam la 37, ear' femeile până la 50 de ani. La bătrânețe cântărește și unii și alții de cincii ori mai mult decât la naștere. Abateri sunt firește multișoare.

Din numărul de 207 oase, câte are trupul omenesc, 21 alcătuesc capul, 58 trunchiul, 66 brațele și 62 picioarele. Socotind și cei 32 de dinți și cele 5 oase moi dela urechi, aflăm în total 245 de oase.

Expus fiind unui ger foarte însemnat, omul nu se mai poate mișca și perde simțirile, resuflând tot mai încet și adurmind apoi pentru totdeauna. Când temperatura din lăuntru scade la 15° C. omul moare nesmintit, de asemenea când se urcă la 45° C. Dovadă oamenii bolnavi de friguri cu ferbințeli mari.

Concurse.

Pentru deplinirea parohiei de clasa a III-a din Lupóia, protopresviteratul Tincei, se escrie concurs cu termin de alegere **23 Octóbre (4 Novembre) a. c.**

Emolumintele sunt:

1) Casă parochială cu supraedificatele și cu intravilan prețuită în 40 fl.; 2) Dela 88 numere de case câte o măsură cucuruz 88 fl.; 3) Dela 88 numere de case câte 1 fl 88 fl.; 4) Pământ parochial 4 jugere catastr. de clasa primă 100 fl.; 5) Dela tot numărul de casă câte două porțiuni de fân, ori câte 40 cr, 35 fl. 20 cr.; 6) Venitele stolare după calculul mediu alor 5 ani din urmă 50 fl., — de tot 401 fl., 20 cr.

Doritorii de a ocupa această parohie, sunt poftiți a-și subșterne recursule provădute cu documentele necesare pentru parohia de clasa a III-a și adresate comitetului parochial din Lupóia, se-le substernă subsemnatului protopop în Oradea-mare până în 20 Octóbre v. c. având recurenții până la alegere a-se presenta în vre-o Dumi-

necă ori sərbătore la sânta biserică din Lupóia, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. protopop adm.

—□—

Pentru ocuparea postului învățătoresc din **Madrizești**, în Inspectoratul școl. Iosășel din protopresviteratul Hălmagiu se escrie concurs cu termin de alegere pe **14/26 Octomvre a. c.** pe lângă următórea dotațiune:

1) În bani gata 160 fl.; 2) Bucate 8 șinice, grâu și cucuruz 44 fl.; 3) Lemne pentru școlă și învățătoriu 8 stâng. 40 fl.; 4) 2 mesuri mazere 4 fl.; 5) Venite cantonale 20 fl.; Care venite dau sumă de 268 fl. v. a.

Afară de acésta locuință liberă și grădină în estensiune de 800 stângini cuadrați.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți recursule sale ajustate conform legii, adresate către comitetul parochial din Madrizești, a-le trimite subscribului în Dieci per Al-Csill.

Să notifică că, sunt admiși a recurge și preparanții absoluți.

Pentru comitetul parochial: **GEORGIU LUPȘA**, m. p. preot inspector școl. cerc.

—□—

Pentru ștațiunea învățătorescă la noua înființândă școlă, din **Moroda**, cu acésta se escrie concurs, cu termin de alegere **30 de zile dela prima publicare în fôia oficiósă.**

Emolumintele sunt:

1) Salariu anual 300 fl. v. a. solvinđi în rate cvarțale; 2) Pentru scripturistică 8 fl; 3) Pentru conferință 10 fl; 4) Pentru curatorat 10 fl; 5) Cuartir liber cu grădina; 6) La înormântări unde va fi poftit 50 cr. cu liturgiă 1 fl.

Pentru încăldirea școlii se va îngriji comuna.

De la recurenți se pretinde, a produce: 1. Tesrimoniu de cūalificațiune, 2. De limba magiără, și a 3. Testimonin preparandial, — fiind poftiți totodată a-se presenta în biserică locală pentru ași arăta desteritatea în cant și tipic.

Să observă că: alegendul numai după probă de (1) un an se va recomanda Ven-Consistoriu spre întărire definitivă.

Recursule, adresate comitetului parochial se se subșcernă Prea on. Domn. Ioan Cornea, protop, inspector școlariu în Jenopolea (Boros-jenó) — cel mult până în 13 Octomvre st. v. a. c.

Moroda. la 21 August 1894.

Comitetul parochial.

Cu șcirea mea: **IOAN CORNEA** m. p. protopresviter.

—□—

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna **Saturéu**, — Inspectoratul Iosășel — se escrie concurs, cu termin de alegere pe ziua de **14/26 Octomvre a. c.**, pe lângă următórea dotațiune:

a) În bani gata 120 fl.; b) 10 șinice bucate, 1/2 grâu, 1/2 cucuruz c) 8 stâng. de lemne, din cari se va încăldi și școlă; d) 50 porțiuni de fân în natură și tot atâtea de mazere. Tóte aceste computate dau în cálcul mediu 250 fl.

Afară de acéstea alesul va mai beneficia, de îndatinanatele venite stolare-cantonale; locuință cu cuină, grădină de 800 st. □, — și e pus în vedere radicarea sálariului încă cu 50 fl. Pentru care sumă de completare s'a făcut deja petițiune la Inaltul Ministeriu pe calea comisiunei administrative comitatense. Pentru scripturistică,

conferința și curatorat va primi 12 fl. Pentru manipula-rea fondului de bucate i-se va urca succesive onorar dela 10 fl. în sus.

Recurenții au a-se prezenta într-o Duminică ori serbătore până la termenul indicat în biserică spre a-se arăta poporului. Petițiunile au a-se adresa către comitetul parochial din Săturău, dar a se trimite inspectorului școlar în Diecs per Al-Csil: — Sunt admisi a recurge și pre-paratorii absoluți.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: GFORGIU LUPSIA, m. p. preot in-specteur școl. cerc.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din Ohaba-Serbésca, inspectoratul Lipovei, se escrie concurs cu termen de alegere pre ziua 16/28 Octomvre a. c.

Salariul anual împreunat cu această stațiune învățătoresca este:

1) În bani numerari: 300 fl. v. a. [600 coróne] 2) Pentru conferință 8 fl.; 3) Pentru scripturistică 3 fl.; 4) 24 metri lemne, din care are a-se încălzi și sala de învățământ. 5) 4 jugere de pământ, parte arătoriu, parte fenațiu. ;) Cortel liber cu intravilanul școlii. 7) Dela înmormântari, unde va fi poștit 20 cr.

Doritorii de a ocupa această stațiune sunt avisați, ca recursele lor ajustate cu documentele legali, adresate comitetului din Ohaba-Serbésca, a le subserne până la termenul susindicat (esclusive 16/28 Oct.) subserisului in-specteur școlar în Lipova (B.-Lippa); precum și a-se prezenta în vr'o Duminica ori serbătore în sfântă biserică din Ohaba-serbésca spre a-și arăta desteritatea în cantare și tipic.

Ohaba-serbésca la 14/26 Sept. 1894.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, protopresbiter și in-specteur școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea unui post de capelan temporal, pe lângă veteranul preot Mihai Lele, la parochia de clasa a doua din comuna Agriș, — protopresbiteratul Șiria — pe baza decisului Ven. Consistoriu gr. or. român din Arad de dato 27 August (8 Septembrie) 1894 Nr. 4236, și 4237 din an. curinte se escrie concurs cu termen de alegere pe 14/26 Octomvre a. c.

Emolumintele sunt:

a) una sesiune pământ estravilan arătoriu, din carea două lanțe sunt fenaț; b) un intravilan parochial; c) una cânepișce; d) birul dela 180 case, câte una măsură curuz, sau două coróne; e) din fonul bisericesc 14 măsuri grân și f) stolele îndatinat dele 180 case.

Alesul capelan va folosi jumătate din venitul stipulat în punctul a—f având a suporta tot în aceia-și proporțiune și sarcinile publice civile și eclesiastice.

Recursele instruate conform §-lui 15, lit. b) din „Regulament“, adresate comitetului parochiei Agriș sunt a se suscerne părintelui protopop Georgiu Popovicu, în Șiria — Világos — până în 12/24 Octomvre a. c. căci cele intrate mai târziu nu se vor lua în socotință.

Recurenții sunt poștiți ca în vre-o Duminică ori serbătore se se prezinte în sta biserică din această comună pentru a servi, predica și cânta.

Gorgiu Popovicu, m. p. protopop. preside. Corneliu Crețu, m. p. notar.

—□—

Pentru îndeplinirea unui post de capelan temporal, pe lângă veteranul preot Avram Popovicu, la pa-

rochia de clasa a doua din comuna Agriș, — proto-popiatal Șiria — pe baza decisului Ven. Consistoriu gr. or. român din Arad de dato 27 August [8 Septemvre) 1894, Nr. 4336 și 4237 din a. c. se escrie concurs cu termen de alegere 14-21 Octomvre a. c.

Emolumintele sunt:

a) una sesiune pământ estravilan arătoriu, din carea două lanțe sunt fenaț; b) un intravilan parochial; c) una cânepișce; d) birul dela 180 case, câte una măsură curuz, sau două coróne; e) din fondul bisericesc 12 măsuri grân și f) stolele îndatinat dele 180 case.

Alesul capelan va folosi jumătate din venitul stipulat în punctul a—f, având a suporta tot în aceia-și proporțiune și sarcinile publice civile și eclesiastice.

Recursele instruate conform §-lui 15, lit. b) din „Regulament“, adresate comitetului parochiei Agriș, sunt a se suscerne părintelui protopop Georgiu Popovicu în Șiria — Világos — până în 12/24 Octomvre 1894, căci cele intrate mai târziu nu se vor lua în socotință. Recurenții sunt poștiți, ca în vre-o Duminică ori serbătore se se prezinte în sta biserică din această comună pentru a servi, predica și cânta.

Georgiu Popovicu, m. p. protopop. preside. Corneliu Crețu, m. p. notar.

—□—

Pe stațiunea învățătoresca din comuna gr. or. Fadi-mac, e escrie concurs cu termen de alegere pe 9/21 Octomvre a. c. cu emolumintele următoare:

1] Salariul învățătoresc în bani gata 300 fl.; 2] 32 metr. de lemne, din care are a se încălzi și școla; 3] Pentru conferință 10 fl.; 4] Scripturistică 5 fl.; 5] Cortel liber cu grădină intravilană de 1200□.

Recurenții, cari doresc a ocupa această stațiune învățătoresca pe baza testimoniului de cualificațiune din limba româna și magiară, până la termenul susamintit, prezentându-se în vr'o Duminică seu serbătore în s. biserică din loc, au se-și tramiță recursele M. On. D. in-specteur școlar Adam Rosa, în Leucușești p. u. Balinez comitat Caraș-Severin.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: ADAM ROSA, m. p. in-specteur școlar.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea postului învățătoresc dela școla confesională gr. or. din comuna Hodiș, inspectoratul Silindiei, cottul Aradului cu termen de alegere pe 25 Septemvre v. c.

Emoluminte: 1) În bani gata 120 fl. v. a.; 2) $\frac{2}{4}$ sesiune de pământ arătoriu; 3) 12 sînice bucate; 4) 10 orgii de lemne; 5) 6 fl. pentru scripturistică; 6) Pentru curățitul școlii 6 fl.; 7) Pentru conferință 10 fl.; 8) Cuartir liber și grădină de legume.

Competenții vor produce atestat: 1] Că sunt români de rel. gr. or.; 2] Atestat de conduită; 3] Testimoniu de cualificațiune învățătorescă; 4] Testimoniu de limba magiară. Competenții sunt avisați a se prezenta în vre-o Duminică seu serbătore în sânta biserică din Hodiș pentru de a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Recursele astfel instruate, au a se substerne M. On. Domn Acentiu Chirila, in-specteur cercual de școle în Silindia [Silingyia].

Hodiș, la 1 Septemvre v. 1894.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: ACSENTIU CHIRILA, m. p. in-specteur cerc. de școle.